

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE OOSTENDELAAN 292 TE MIDDELKERKE (WEST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 613

Rapport opgemaakt door: Maarten Praet

Derbystraat 51
9051 Gent

juni 2018

Dossiernr. 23326.R.01

Projectcode OE: 2018A133

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2018A133
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
– straat + nr.:	Oostendelaan 292
– postcode :	8430
– fusiegemeente :	Middelkerke
– land :	België
Lambertcoördinaten (EPSG:31370)	N: 43076.629 / 210334.322 O: 43153.117 / 210222.65 Z: 43086.572 / 210173.188 W: 43018.498 / 210288.174
Kadaster	
– Gemeente :	Middelkerke
– Afdeling :	1
– Sectie :	A
– Percelen :	415g; 417a;418f; 415d
Onderzoekstermijn	Juni 2018
Thesauri	Bureauonderzoek, Middelkerke, Eerste Wereldoorlog (WO I), kustpolders

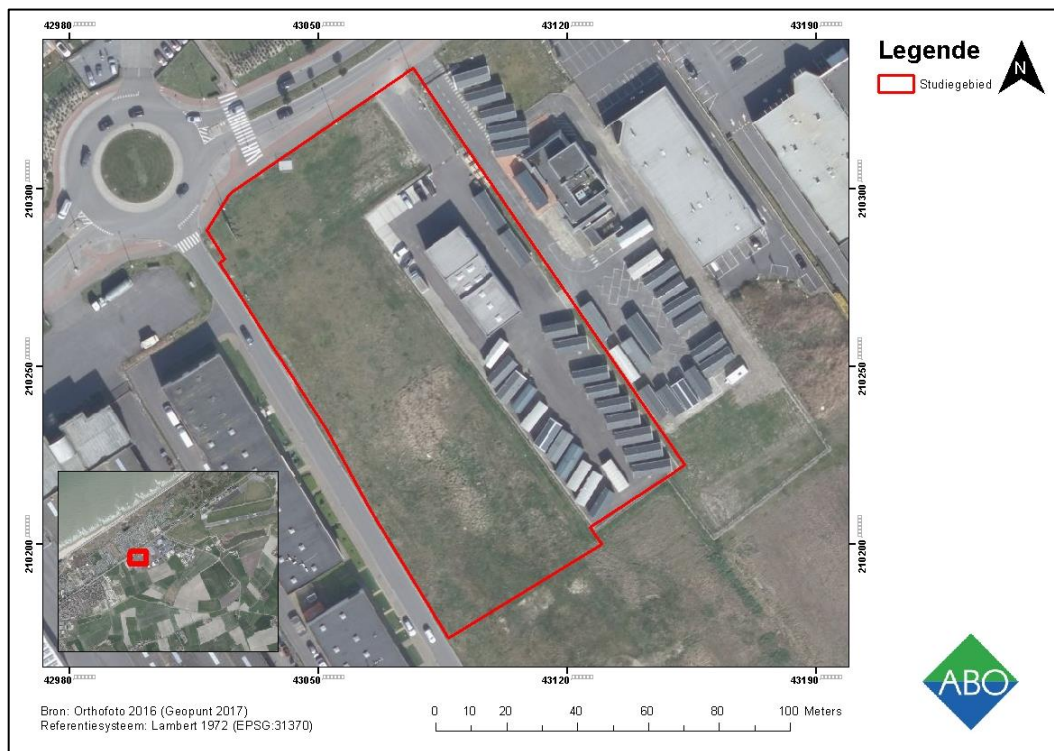
1.2 WETTELIJK KADER

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor de bouw van een supermarkt aan de Oostendelaan 282 te Middelkerke.

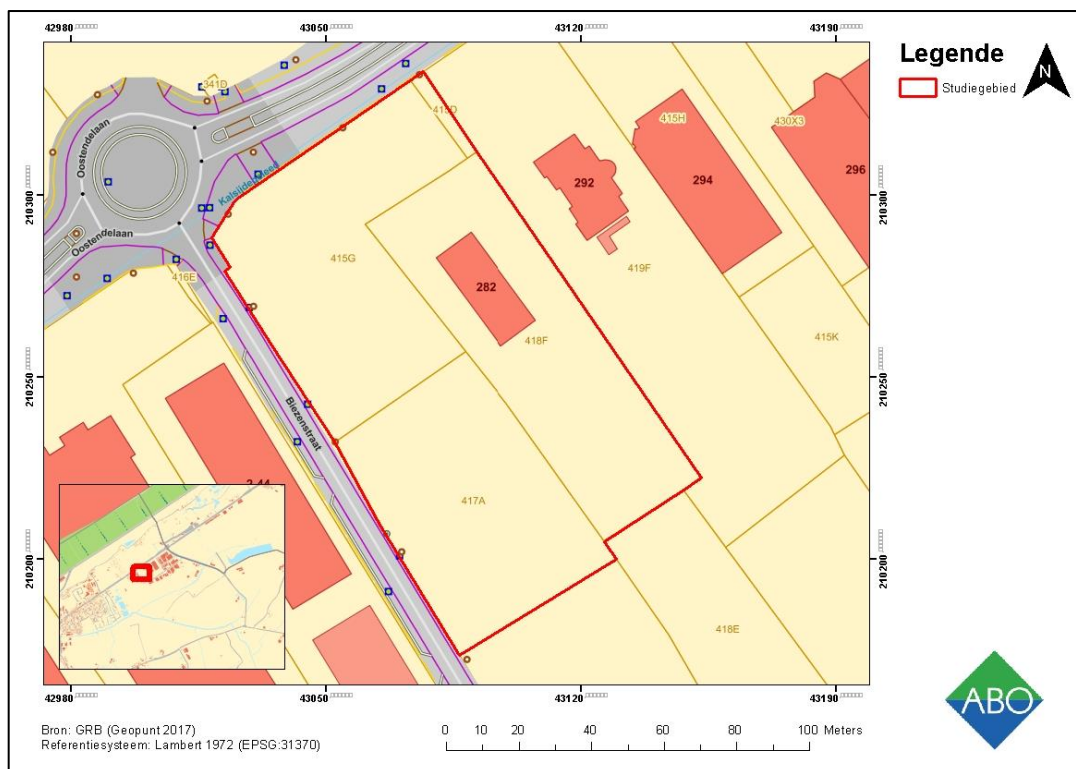
Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de grens van 3.000m² (10.392m²) overschrijdt en de ingreep in de bodem de grens van 1.000m² (7.339m²) overschrijdt buiten een archeologische zone, moet er in het kader van het nieuwe Onroerend Erfgoeddecreet voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek.

1.3 AFBAKENING STUDIEGEBIED

De grenzen van het onderzoeksgebied komen overeen met de perceelgrenzen: 415g; 417a; 418f; 415d. De bedreigde zone is echter kleiner en zal na het aanpassen van de perceelgrenzen niet plaatsvinden op het vernieuwde perceel 417a.

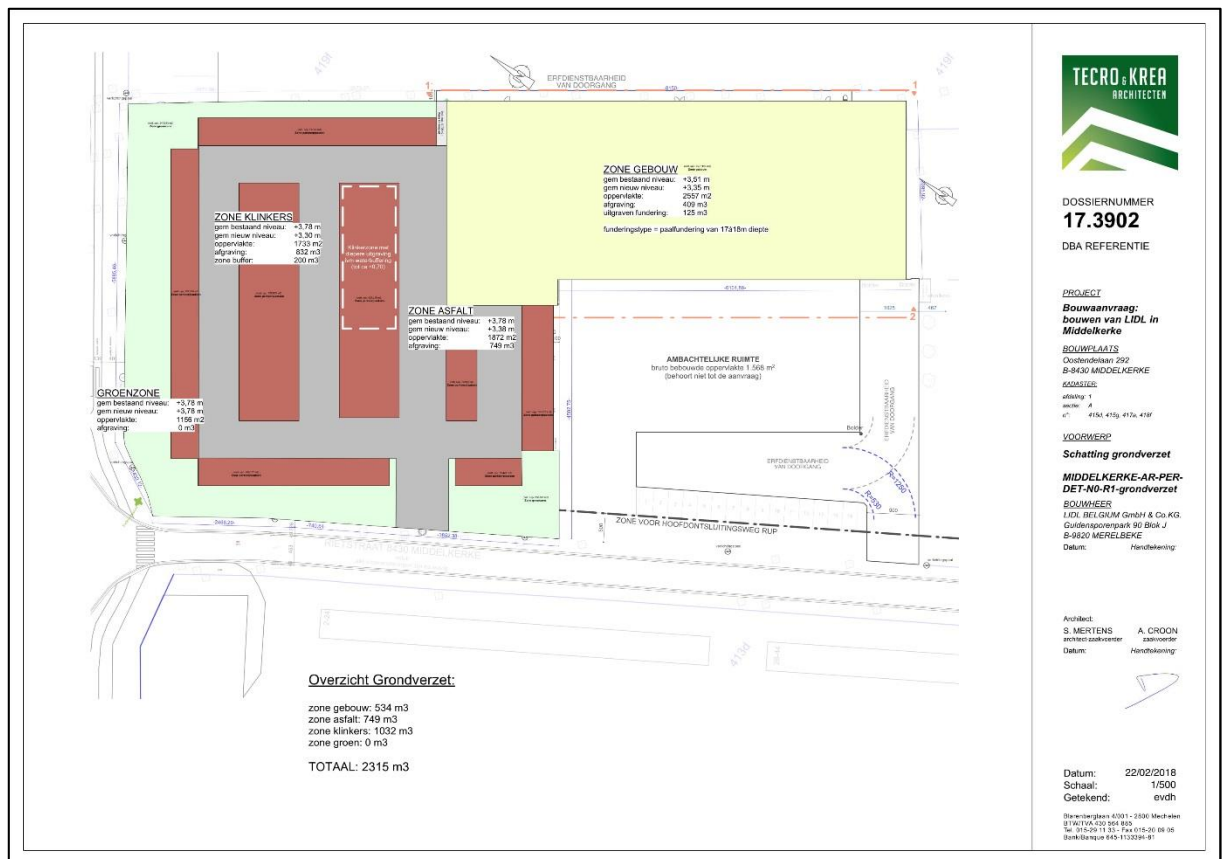

Figuur 1: Ligging studiegebied. Orthofotomozaïek (grootschalige winteropnamen, kleur 2013-2015) met aanduiding studiegebied (rood) (Geopunt 2017)

Figuur 2: Ligging studiegebied. GRB met aanduiding studiegebied (rood) (Geopunt 2017)

48cm wordt gerekend. Centraal zal er een klinkerzone met diepere uitgraving worden voorzien omwille van de waterbuffering. Hierbij wordt een bodemingreep van ca. 3.08m gerekend.

Figuur 4: Bouwplannen met aanduiding niveaus (opdrachtgever 2018)

3 GEMOTIVEERD ADVIES

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van een supermarkt aan de Oostendelaan 282 te Middelkerke.

Het doel van dit onderzoek was drieledig. Ten eerste werd op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede werd nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde werd nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

- 1) Uit het historische, archeologische, en landschappelijk onderzoek (hfdst. 3 en 4) blijkt dat het terrein op zware dekkleigronden in de Middellandpolders is gelegen tussen de Noordzee en het Albertusgeleed. Vanwege de zeespiegelstijging was het terrein onherbergzaam tot aan de Romeinse periode. Desalniettemin werden er losse vondsten aangetroffen uit de steentijden langsheen de kustvlakte. Een landschappelijk booronderzoek duidde op de aanwezigheid van een slikken- en schorrenlandschap, dat op basis van de bureaustudie in 550-750 ontstond. Er werd echter geen stabilisatieniveau of begraven bodem aangetroffen, duidend op een afwezigheid van mogelijke archeologische resten. Daarenboven werd een puinrijk ophogingspakket aangetroffen tot op een gemiddelde diepte van 0,80m-mv. Op basis van deze landschappelijke situatie en de archeologische sites in de omgeving, werden voornamelijk archeologische resten verwacht uit de Romeinse periode en (post-)middeleeuwen. Hoewel er tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog gevochten werd in deze regio, zijn er geen structuren uit deze periodes aangeduid op loopgravenplannen of militaire luchtfoto's.
- 2) Het terrein is quasi zowel op historische, cartografische bronnen als op luchtfoto's steeds in onbebouwd akkerland gelegen. Pas vanaf 2013, met de oprichting van een gebouw met verhardingen eromheen, werd het bodemarchief deels verstoord en vervuild. Uit het landschappelijk booronderzoek en de bureaustudie blijkt dat het terrein werd opgehoogd en genivelleerd werd. Tijdens het landschappelijk booronderzoek werd steeds een puinrijk ophogingspakket van gemiddeld 80cm dikte aangetroffen. Dit ophogingspakket reikt dieper dan de geplande bodemingrepen, met uitzondering van de paalfunderingen en waterbuffer. Indien er archeologische resten aanwezig zouden zijn op de site zijn deze dus ofwel vergraven door eerdere ophogingen en nivelleringen ofwel worden deze niet bedreigd door de geplande werken die niet dieper zullen reiken dan het ophogingspakket – met uitzondering van de paalfunderingen en de waterbuffer. Daarnaast werden geen stabilisatieniveaus of begraven bodems aangetroffen, duidend op een afwezigheid van mogelijke archeologische resten.
- 3) Op basis van de bureaustudie is het archeologisch potentieel is hoog voor het aantreffen van vondsten en/of sporen uit de Romeinse periode en (post-)middeleeuwen. Het landschappelijk booronderzoek wees echter uit dat het terrein opgehoogd en genivelleerd werd. Dit puinrijk ophogingspakket werd tot op een gemiddelde diepte van 0,80m-mv aangetroffen over het volledige studiegebied. Dit ophogingspakket reikt dieper dan de geplande bodemingrepen met uitzondering van de waterbuffer en de paalfunderingen.

Daarnaast kunnen mogelijke archeologische resten reeds verloren zijn gegaan bij het ophogen en nivelleren van het terrein. Daarnaast werden geen indicaties aangetroffen voor de aanwezigheid van mogelijke archeologische resten noch van een stabilisatieniveau of begraven bodem. Bijgevolg is het **potentieel tot kennisvermeerdering quasi nihil**.

Op basis van bovenstaande argumenten en een kosten-baten analyse wordt **een vrijgave** geadviseerd ter hoogte van het studiegebied.

4 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	Director		28 juni 2018
Toon Moeskops	Business Unit Manager		28 juni 2018
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		28 juni 2018
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		28 juni 2018

5 BIBLIOGRAFIE

5.1 LITERAIRE BRONNEN

CadGIS 2017: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 10 juli 2017).

Centrale Archeologische Inventaris: CAI 2017.

De Cleer S., Krekelbergh N., Vanden Borre J., 2013. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Middelkerken Oostendelaan, *BAAC Vlaanderen Rapport 53*, Gent.

Demoen D., Vanden Borre J., Krekelbergh N., 2016. Archeologische opgraving Middelkerke – Kalkaertstraat, *BAAC Vlaanderen Rapport 336*, Gent.

DOV Vlaanderen Bodemverkenner 2016: Topografische kaarten [online], <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage> (geraadpleegd op 10 juli 2017)

Geopunt Vlaanderen 2017: Basiskaarten (Luchtfoto 2015, Stratenplan) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 10 juli 2017).

Geopunt Vlaanderen 2017: Historische kaarten (Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 10 juli 2017).

Geopunt Vlaanderen 2017: Bodem kaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, WRB Soil Units, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 10 juli 2017).

Inventaris bouwkundige Erfgoed: IBE 2017.

Nationaal Geografisch Instituut (NGI): Topografische kaart (1:10.000), [Online], www.ngi.be (geraadpleegd op 10 juli 2017).

National Library of Scotland, 2017. British First World War Trench Maps 1915-1918 <http://maps.nls.uk/view/101464627> (geraadpleegd op 27 november 2017).

Reniere S., 2012. Middelkerke Kalkaert. Rapportage van het archeologisch proefsleuvenonderzoek 2 november tot 6 december 2011, *GATE-rapport 34*.

Tys D., 1996. Een historische landschapsstudie van middeleeuws en later (Wal)Raversijde (einde 10de tot begin 17de eeuw), onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent.

Tys D., 2001/2002. De inrichting van een getijdenlandschap. De problematiek van een vroegmiddeleeuwse nederzittingsstructuur en de aanwezigheid van de terpen in de kustvlakte: het voorbeeld van Leffinge (gemeente Middelkerke, provincie West-Vlaanderen), *Archeologie in Vlaanderen VIII*, 257-279.

Van Ranst E & Sys C., 2000, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.